kou, která označuje stavy spojené právě s reverzibilní lézí splenia. V pediatrické praxi se více používá označení „mírná encefalopatie spojená se syndromem reverzibilní léze splenia“ (MERS – mild encefalopathy with a reversible splenial lesions syndrome), kterou popsal již v roce 2004 Tada. (Poznámka autora: je třeba zmínit, že pojem CLOCCs uvedený později Starkeym již v sobě zahrnuje patofyziologii procesu, cytotoxickou lézi neuronů a gliálních buněk.) Právě v pediatrické praxi jsou dokumentovány podobné případy tranzientní léze splenia asociované s chřipkou a paroxyzmální poruchou zraku. CLOCCs se vyskytují u mnoha chorobných stavů, z metabolických jmenujme například minerálové dysbalance, ledvinné či jaterní selhání, onemocnění z deficitu B vitaminů. Některá farmaka, antiepileptika (karbamazepin, valproát, lamotrigin, fenytoin), metronidazol, amitriptylin, klozapin, ale i imunomodulancia (kortikoidy, intravenózní imunoglobuliny, cyklosporin) jsou spojené s CLOCCs. Z infečních příčin uveďme salmonelu, legionellu, *Escherichii coli*, chřipku, varicella zoster virus, rotavirus a další. Malignity, toxiny, traumata, epileptické záchvaty, autoimunitní stavy, vakcinace, eklampsie, to vše může být spojeno s CLOCCs. Patofyziologickým podkladem je nejspíše zánětlivá kaskáda cytokinů vedoucí k masivnímu zvýšení glutamátu v extracelulární tekutině, influxu vody do astrocytů a neuronů vedoucí k cytotoxickému edému. Je otázkou, proč právě splenium corpus callosum? Je zajímavé, že splenium má zásobení z předního povodí (přední pericallosální arterie), ale i ze zadního povodí (zadní pericallosální arterie a zadní akcesorní pericallosální arterie). Právě bohatší cévní zásobení je dáváno do souvislosti s větší vulnerabilitou splenia na působení cytokinů. Navíc splenium v porovnání s jinými částmi corpus callosum má na neuronech, astrocytech a oligodendrocytech větší množství receptorů pro cytokiny a glutamát. Větší hustota těchto receptorů může snáze vést k cytotoxickému edému při působení cytokinů. Neurologické symptomy při CLOCCs zahrnují postižení hybnosti a/nebo citlivosti, kognitivní deficit, změny chování, závratě, poruchu vědomí a další. Nejčastějším prodromálním symptomem však bývá horečka, jako v našem případě. Paroxyzmální slepota není uváděna jako častý příznak, avšak zrakové symptomy lze vysvětlit lokalizací cytotoxické léze ve spleniu, kde dochází ke křížení spojů zrakových center okcipitálních laloků. Prognóza a léčba CLOCCs obvykle závisí na etiologii, ale výsledný klinický stav bývá většinou příznivý. Za negativní prognostický faktor je považována těžká porucha vědomí.

Závěr

Tranzientní cytotoxické léze ve spleniu corpus callosum na magnetické rezonanci (CLOCCs) mohou mít mnoho příčin. Ke zjištění etiologie je vždy potřeba vést poctivou anamnézu včetně rodinné a epidemiologické. Chřipka A je časté a epidemiologicky závažné onemocnění, které může být asociované se syndromem reverzibilní léze splenia (RESLES). Výsledný klinický stav záleží na etiologii CLOCCs, většinou však bývá příznivý. V našem případě došlo u mladého pacienta k rychlé úpravě paroxyzmální oboustranné slepoty ad integrum.

LITERATURA

1. Červinková I, Pavlovská D, Šenkyřík J, et al. Mírná encefalopatie s reverzibilní lézí splenia corporis callosi. *Pediatr Praxi.* 2020;21(3):200-202.
2. Dougherty RF, Ben-Shachar M, Bammer R, et al. Functional organization of human occipital-callosal fiber tracts. *Proc Natl Acad Sci USA.* 2005;102(20):7350-7355.
3. Moors S, Makhostin D, Ilchenko D, et al. Cytotoxic Lesions of the Corpus Callosum: A Systematic Review. *Eur Radiol.* 2024;34(7):4628-4637.
4. Mračková J, Tupý R. Rohan V, et al. Cytotoxické léze corpus callosum (CLOCCs). *Cesk Slov Neurol N.* 2020;83/116(4):347-352.
5. Shekari S, Farsi F, Ashrafzdeh F, et al. Transient Blindness Due to Mild Reversible Encephalopathy in a 7-Year-Old Boy. *Clin Case Rep.* 2024;12(2):e8493.
6. Tetsuka S. Reversible Lesion in the Splenium of the Corpus Callosum. *Brain Behav.* 2019;9(11):e01440.
7. Tuscano A, Zoppo M, Canavese C, et al. Transient blindness associated with mild encephalitis/encephalopathy with a reversible splenial lesion (MERS): a case report and review of literature [Internet]. Italian Journal od Pediatrics. 2020 [cited 2025-06-12]. Available from: https://www.springermedicine.com/link?doi=10.1186/s13052-020-00918-0.

KNIŽNÍ NOVINKA

Neuromuskulární choroby v kazuistikách
2. rozšířené vydání

Edvard Ehler, Petr Ridzoň, Ivana Štětkářová, Radim Mazanec a kol.

Druhé rozšířené a doplněné vydání velmi úspěšné knihy. Neuromuskulární choroby jsou poruchy periferního nervového systému, nervosvalového přenosu a kosterních svalů. Tyto choroby představují obtížnou, avšak klinicky velmi významnou oblast, se kterou se pravidelně setkává každý neurolog – ambulantní i pracující v lůžkovém zařízení. Výklad ve formě kazuistik dokáže tuto obtížnou problematiku dobře přiblížit a vysvětlit. Kazuistiky mají bohatou obrazovou dokumentaci – fotky, výsledky neurozobrazovacích vyšetření, genetické nálezy, elektrofyziologické charakteristiky.

Pro mnoho neurologů se právě tato kniha stala vodítkem pro orientaci v problematice neuromuskulárních chorob.

Maxdorf 2025, 264 str., barevné ilustrace, edice Jessenius, ISBN: 978-80-7345-812-6
Cena: 995 Kč, Formát: 200 × 265 mm, pevná